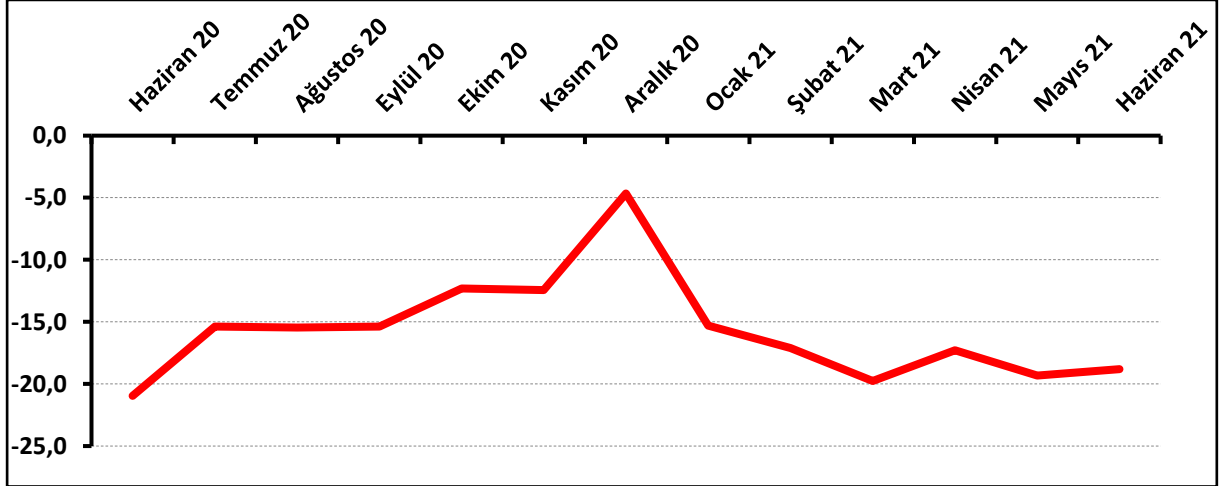

PERAKENDE GÜVENİ HAZİRAN AYINDA DÜŞÜK SEYRİNİ KORUDU

TEPE, Haziran 2021’de bir önceki aya göre 0,5 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 2,2 puanlık sınırlı artışla -18,8 puan değerini aldı. TEPE’nin geçen yıla kıyasla artışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki kısmi iyileşme ile mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğuna yönelik değerlendirmelerin artması olumlu katkı yaptı. “Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörü Haziran ayında perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Bölgeler bazında incelendiğinde ise Haziran ayı perakende güveninde en fazla artış Orta Anadolu Bölgesi’nde görüldü. Perakende güveninde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi ile kıyaslandığında en düşük artış görülen ülke oldu. Haziran ayında salgının kontrolüne yönelik kapanma önlemlerinin devam etmesi perakende güvenini olumsuz etkiledi.

Perakende güveni geçen aya ve geçen yıla kıyasla sınırlı oranda arttı

TEPE değeri, Haziran 2021’de -18,8 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 2,2 puan, geçen aya göre 0,5 puan arttı. TEPE değerinin yıllık artışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki 7,6 puanlık iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 1,6 puanlık değişim endekse olumlu yansıdı.

Şekil-1. TEPE (Haziran 2020 – Haziran 2021)¹**Tablo-1.** TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-21,0	-21,7	-11,7	-17,7	-15,7	-11,9	-19,3	-21,3	-15,1	-16,2	-12,8	-14,0
2020	-12,2	-15,6	-19,7	-30,7	-17,2	-21,0	-15,4	-15,5	-15,4	-12,3	-12,4	-4,7
2021	-15,3	-17,1	-19,8	-17,3	-19,3	-18,8						

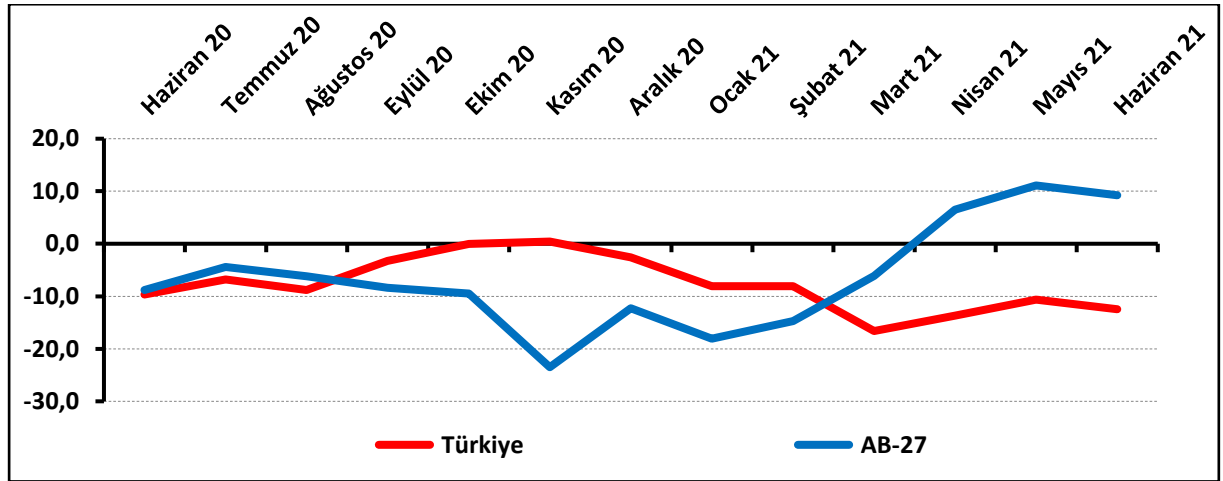
¹ Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentisi geriledi

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Haziran 2021’de -12,5 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 1,8 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 2,8 puan azaldı.

Haziran 2021’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 29,3’ü önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 38,1’i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 32,6 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Haziran 2020 – Haziran 2021)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

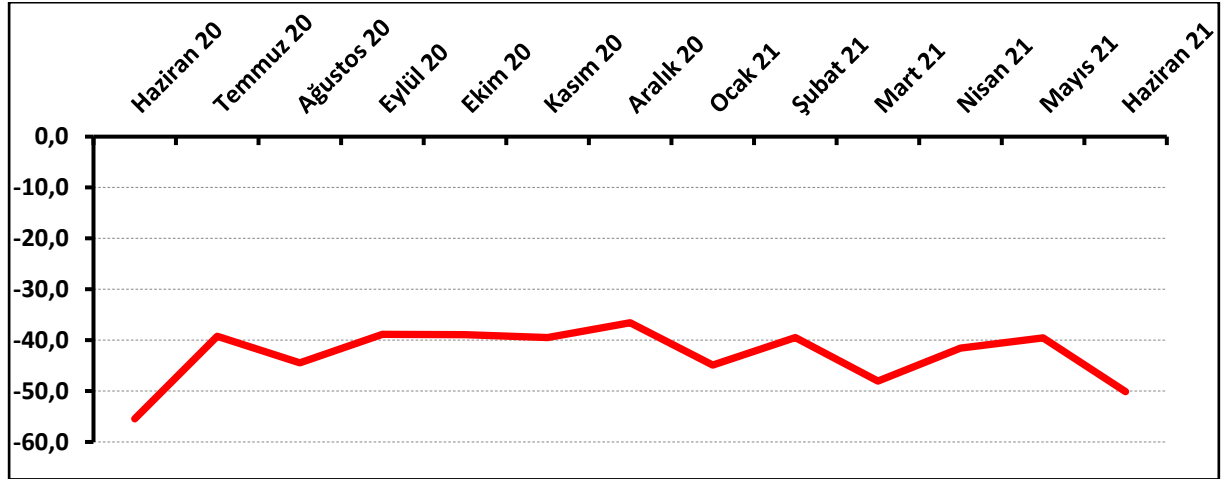
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-20,2	-25,6	-2,8	-11,2	-4,9	-12,3	-23,3	-24,3	-8,6	-7,9	-1,6	-5,2
2020	-1,6	-10,2	-16,9	-41,7	-9,1	-9,7	-6,8	-8,8	-3,3	0,0	0,4	-2,6
2021	-8,1	-8,0	-16,6	-13,7	-10,7	-12,5						

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmeler geçen yıla kıyasla iyileşirken, geçen aya kıyasla kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumuna yönelik değerlendirmeler, Haziran 2021’de -50,1 puan değerini alarak Mayıs 2021’e göre 10,6 puan gerilerken, Haziran 2020’ye göre 5,4 puan arttı.

Haziran 2021’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 13’ü geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 63,1 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 23,9 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Haziran 2020 – Haziran 2021)

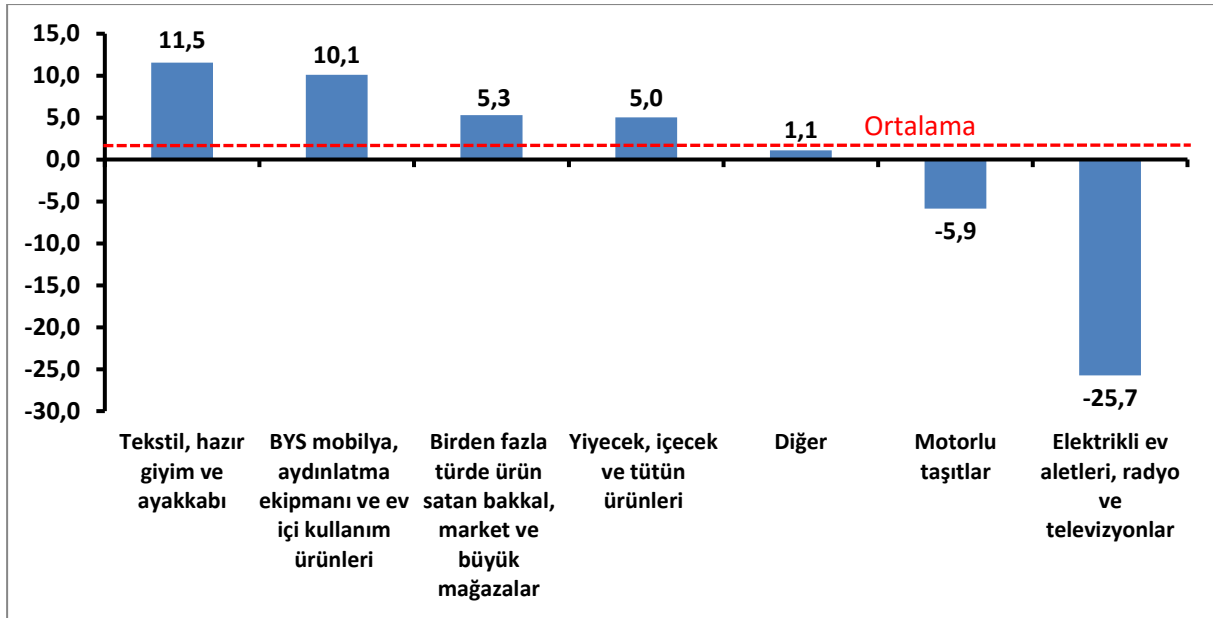
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-54,1	-51,4	-35,3	-36,3	-38,4	-36,4	-45,4	-48,6	-32,9	-49,3	-41,5	-41,9
2020	-40,9	-37,7	-44,4	-63,5	-39,8	-55,5	-39,2	-44,5	-38,8	-38,9	-39,5	-36,6
2021	-44,9	-39,5	-48,0	-41,6	-39,5	-50,1						

Perakende güveni en fazla “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Haziran 2021’de, geçen yılın aynı dönemine göre “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörlerinde artış gerçekleşirken, “motorlu taşıtlar” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerinde azalış oldu.

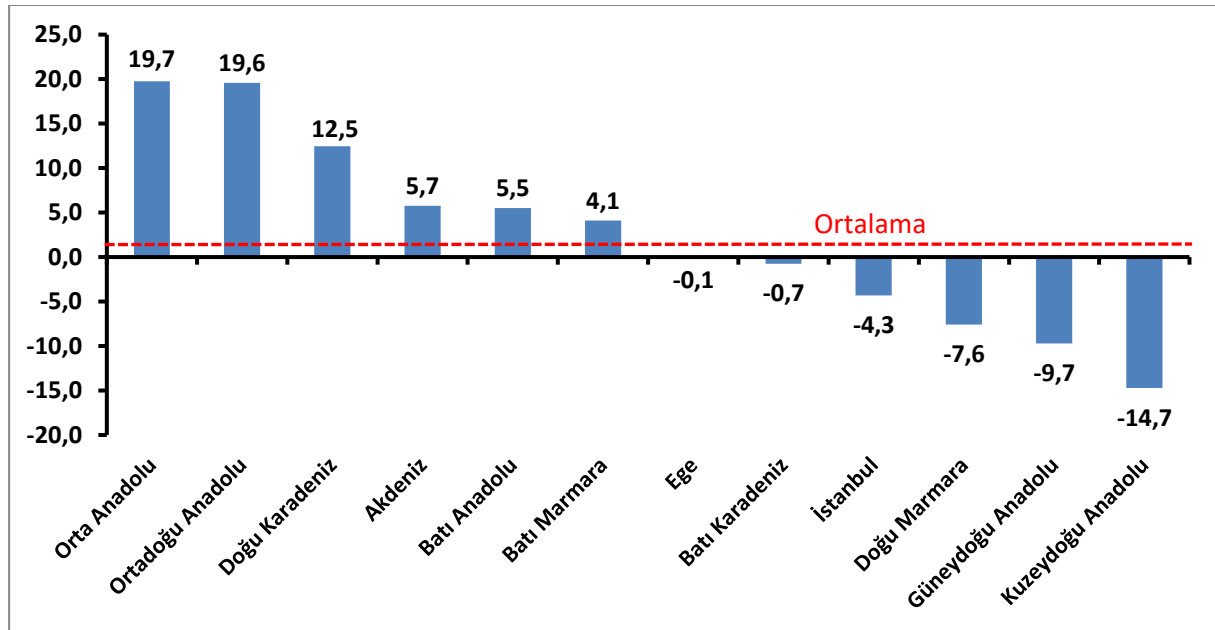
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Haziran 2021’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakende güveni en çok Orta Anadolu Bölgesi'nde arttı

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında, Haziran 2021'de, geçen yılın aynı dönemine göre Orta Anadolu, Ortadoğu Anadolu, Doğu Karadeniz, Akdeniz, Batı Anadolu ve Batı Marmara bölgelerinde arttı; Ege, Batı Karadeniz, İstanbul, Doğu Marmara, Güneydoğu Anadolu ve Kuzeydoğu Anadolu bölgelerinde ise azaldı. En fazla azalış -14,7 puan ile Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşandı.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE'nin Haziran 2021'de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede satış ve istihdam beklentileri kötüleşti

TEPE anketine soru bazında bakıldığında, Haziran 2021’de, “geçtiğimiz üç ayda işlerin gelişimi”, “mevcut stok düzeyi” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Haziran 2020’ye kıyasla olumsuz yönde değişti. Bir önceki aya kıyasla bakıldığında ise “mevcut stok düzeyi” değerlendirmeleri iyileşirken “önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” arttı ve diğer değerlendirme ile beklentiler kötüleşti.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 06/2020	Endeks 05/2021	Endeks 06/2021	Bir önceki aya göre değişim 06/2021	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 06/2021
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-66,6	-56,3	-59,0	-2,7	7,6
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	13,4	9,0	15,0	6,0	1,6
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-14,0	-19,5	-21,9	-2,4	-7,9
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-9,7	-10,7	-12,5	-1,8	-2,8
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	5,3	-1,7	-3,1	-1,4	-8,4
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	40,0	35,6	38,4	2,8	-1,6
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-55,5	-39,5	-50,1	-10,6	5,4
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	12,6	9,1	6,8	-2,3	-5,8

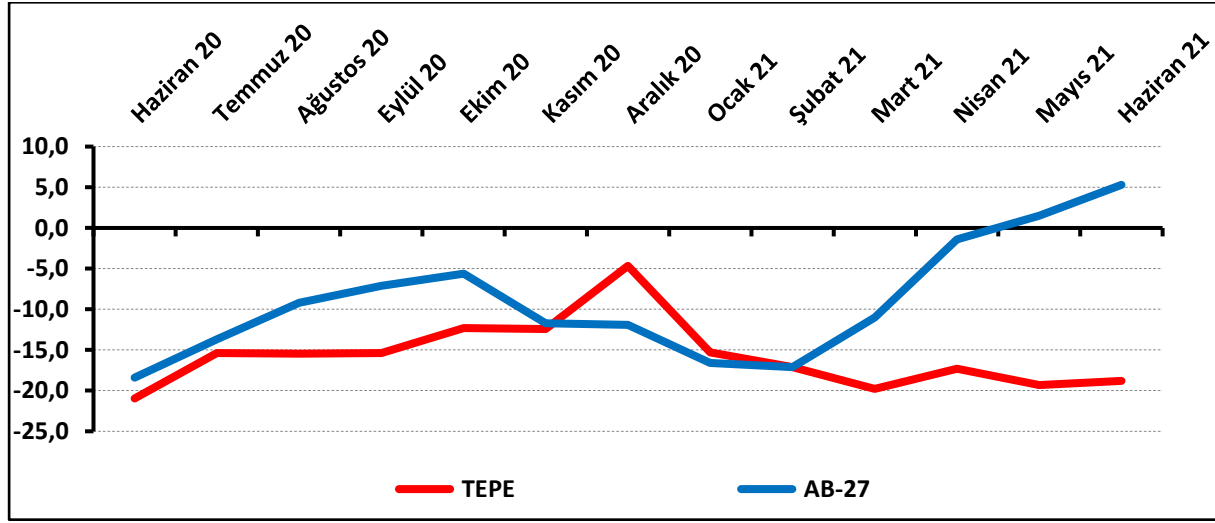
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni son üç yılın zirvesine ulaştı

AB-27 Perakende Güven Endeksi, Haziran 2021’de 5,3 puan değerini alarak Şubat 2018’den sonra en yüksek pozitif değerine ulaştı. AB-27’de perakende güveni bir önceki aya göre 3,8 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 23,7 puan arttı ve sene başından beri gözlenen iyileşme eğilimini korudu. TEPE’de ise düşük seviyeler korunurken AB-27 ve Euro Bölgesi’nden olumsuz yönde ayrıştı.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Haziran 2020 – Haziran 2021)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-0,5	0,1	1,7	0,2	0,6	1,2	0,6	1,5	1,1	0,0	0,9	1,8
2020	1,2	1,3	-6,4	-29,1	-28,3	-18,4	-13,7	-9,2	-7,1	-5,6	-11,7	-11,9
2021	-16,6	-17,1	-11,0	-1,4	1,5	5,3						

Perakende güveninde Türkiye, Haziran 2021’de AB-27 ve Euro Bölgesi’nin önemli ölçüde gerisinde kaldı

Türkiye’nin Perakende Güven Endeksi AB-27 ve Euro Bölgesi ülkeleri ile karşılaştırıldığında, Haziran ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülkeler Avusturya, Estonya ve İspanya olurken, bölge ortalamaları AB-27’de 23,7 puana, Euro Bölgesi’nde ise 23,9 puana ulaştı, Türkiye de endeks değeri en az artan ülke oldu. Bir önceki aya göre gelişmeler değerlendirildiğinde, en yüksek artış Hırvatistan ve Avusturya’da yaşandı; bölge ortalamaları ise Euro Bölgesi’nde 4,0 puan, AB-27’de ise 3,8 puan oldu. Türkiye’nin AB-27 ve Euro Bölgesi’ne kıyasla olumsuz ayrıştığı görüldü. Salgının önlenmesine yönelik kapanma önlemlerinin Haziran ayında da devam etmesi TEPE’nin artışını sınırladı.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye’nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Haziran 2020 ve Mayıs 2021’e göre)

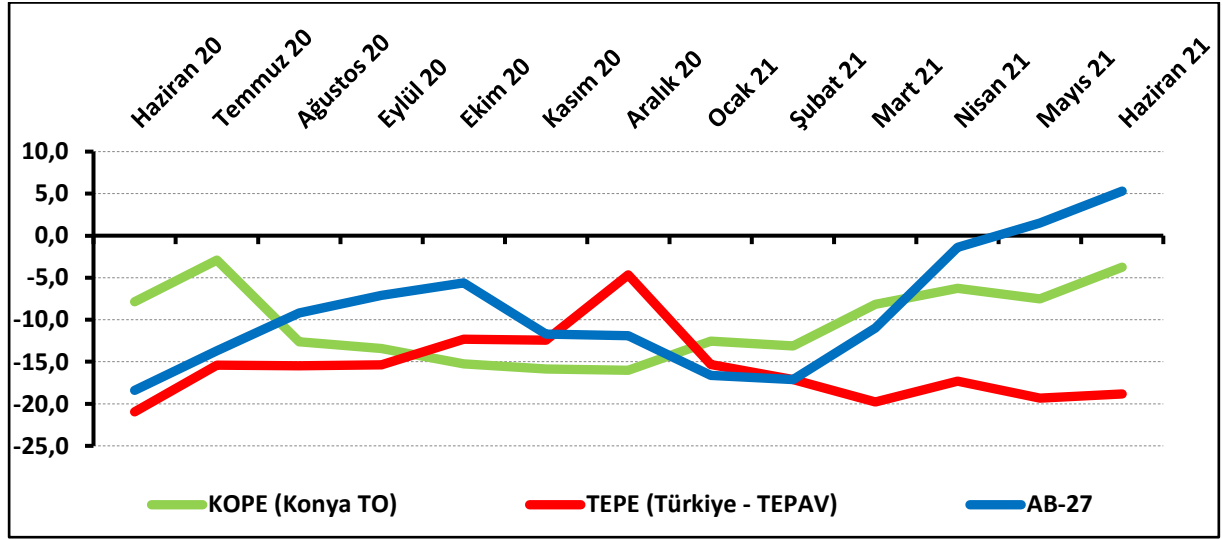
Ülkeler	Haziran 2020’ye göre Perakende Güven Endeksi’ndeki Değişim (Puan)*	Mayıs 2021’e göre Perakende Güven Endeksi’ndeki Değişim (Puan)
Avusturya	36,0	13,1
Estonya	32,9	-1,3
İspanya	32,9	5,3
İsveç	30,5	3,1
Hırvatistan	29,4	15,6
Polonya	29,3	2,0
Belçika	28,8	-7,2
İrlanda	28,8	-0,8
Slovenya	28,0	1,6
Arnavutluk	26,8	-1,2
İtalya	26,6	2,9
Bulgaristan	26,4	0,9
Fransa	24,6	3,0
Romanya	24,4	-1,6
Karadağ	23,9	8,9
Euro Bölgesi-19	23,9	4,0
Litvanya	23,9	1,9
AB-27	23,7	3,8
Portekiz	23,7	3,3
Letonya	22,7	0,9
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	22,0	3,9
Slovakya	21,7	1,5
Malta	21,4	-6,8
Finlandiya	20,3	0,3
Almanya	19,9	6,4
Makedonya Cumhuriyeti	19,2	4,5
Macaristan	13,2	0,9
Sırbistan	12,8	2,3
Hollanda	11,6	7,1
Yunanistan	9,0	-2,2
Çek Cumhuriyeti	7,5	4,4
Danimarka	6,6	3,2
Türkiye	2,2	0,5

*Sıralama Haziran 2020 değişimine göre yapılmıştır.

Konya’da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Haziran 2021’de geçen yılın aynı dönemine göre 4,1 puan artış, bir önceki aya göre ise 3,8 puan azalışla -3,7 puan değerini aldı. KOPE, Haziran ayında Türkiye genelinden daha iyi, AB-27’den ise daha kötü performans sergiledi.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Haziran 2020 – Haziran 2021)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	-16,5	-17,7	-14,4	-14,5	-14,5	-9,3	-14,6	-9,1	-11,1	-17,2	-8,8	-5,9
2020	-5,2	-5,1	-22,0	-27,0	-9,9	-7,9	-2,9	-12,6	-13,4	-15,2	-15,9	-16,0
2021	-12,6	-13,1	-8,2	-6,3	-7,5	-3,8						